

NORMAN M. NAIMARK
O „ETNICKÝCH ČISTKÁCH“ VE 20. STOLETÍ

Recenze a poznámky k „případu“ Československa

Tomáš Staněk

Norman N. Naimark si ve své knize stanovil nelehký úkol. Cílem je syntéza hlavních důvodů, rozporného průběhu a tragických důsledků, k nimž v minulém století došlo v rámci „etnických čistek“. V úvodních kapitolách nejprve shrnuje odbornou diskusi o obsahových, metodickém a typologickém otázkách. Následně demonstruje Naimark na několika příkladech shodné tendence a specifické podmínky příčin a průběhu „etnických čistek“. Zatímco některé jím analyzované případy, jako třeba „arménská katastrofa“, zdařilým způsobem dokumentují proběhlé události, jeho líčení vyhnání a vysídlení Němců z poválečného Československa působí poněkud mezerovitě a zjednodušeně. Důvodem může být úzká pramenná základna a nedostatečné zohlednění novějších výzkumných poznatků českých vědců. Patrné je to například na líčení „ústeckého masakru“, při němž Naimark znovu opakuje již dostatečně vyvrácené hypotézy. Nepřesnosti se objevují také při zmínce počtu obětí, při líčení samotného vysídlení a situace Němců, kteří po roce 1946 zůstali v zemi. Předložená analýza českého „případu“ zpochybňuje jistou měrou věrohodnost a vřpovědní hodnotu celého pojednání. I přes zmíněné výhrady však Naimarkova kniha má svou váhu, protože znamená krok k zobecnění a typologizaci stále ještě aktuální problematiky.